

Shod zdravskih Slovencev se je vršil dne 25. marca v Brezmem pod milim nebom. Zborovalcev je bilo nad 500. Prišli so tudi Slovenci iz Remšnika, Marbeka, Vuhreda, Primoža, Mute, Ožbalta, Kaple in Sv. Duha. Shod je otvoril župnik Volčič, predsedoval je deželni poslanec in gerent Čas. Govorili so: poročnik Dekleva v imenu primorskih Slovencev, urednik Žebot, nadučitelj Hren in posestnik Jencič. Zbor je izrekel generalu Maistru vročo zahvalo, da je otel s svojim vojaštvom Dravsko dolino nemških tolp. V posebnih resolucijah so poslali zadravski Slovenci vladi in poslancem svoje zahteve. Mladenka Prapotnik in Trdnjak sta predvažala lepe pesmi. Po shodu je pevski zbor zapel himno „Lepa naša domovina“. Popoldne se je pri Jenciču vršil zaupni shod.

Zmede na Madžarskem. Ententa je dne 20. marca izročila predsedniku ogrske ljudovlade v Budimpešti obvestilo, v katerem se določajo politične meje nove madžarske republike. Madžarska bo v bodoče obsegala samo tisto ozemlje, na katerem bivajo le Madžari, ne pa tudi ozemlje, na katerem bivajo Slovani in Rumuni, valed česar bo Madžarska v bodoče le nepomembna država. Predsednik madžarske ljudovlade je odgovoril odposlanecem ententinih držav, da ogrska vlada ne vzame na znanje imenovanega obvestila ali takozvane note ter je nato odstopil kot predsednik republike, a tudi ostala vlada je odstopila. Valed odstopa vlade se je po ruskem vzoru polastil delavski svet v Budimpešti vse oblasti v deželi. Delavski svet je začel razoroževati francoske vojake, a ententine čete bodo zasedle vso madžarsko deželo.

Slovenščina pregnala nemščino. V sredo dne 26. marca se je začelo prvo porotno zasedanje mariborske porotne sodnije, odkar je ista v slovenskih rokah. Po žrebanju porotnikov je predsednik nadsvetnik Levec slovesno otvoril razprave. V otvoritvenem govoru je poudarjal: Stare Avstrije ni več. Propadla je država, ki je delila pravico Nemcem drugače kot Slovanom. Starih nemških cesarjev ni več. Ujedinjenim Slovincem, Hrvatom in Srbom kraljuje slovanski kralj Peter. Vse se spreminja, le eno ostane kot smernica naših sodnij: Pravica in resnica. To bo ostalo podstava naši državi. Na naši sodnji bo sojen vsak enako. Bogat ali revež, naš ali nasprotnik, vsakemu se bo rezal kruh pravice enako. Pozdravljam navzoče kot predsednik prve slovenske porote v Mariboru. — Govor so sprejeli navzoči z živijo klici.

Habsburžani zapustili Avstrijo. Po šestletnem vladanju so odšli Habsburžani iz Avstrije skromno in tiho brez vsakega sijaja. V nedeljo dne 23. t. m. popoldne se je bivi cesar Karol z rodbino odpeljal v avtomobilih iz Eckerssu svojega gradu na postajo zapadne železnice Hütteldorf in od tam direktno v Švico. Res žalostna in nenavadna je misel, da mora zadnji vladar habsburške rodbine izdati zavetje v deželi, iz katere je svojčas prišel prvi nemški cesar iz habsburške rodbine, grof Rudolf Habsburški.

Tedenske novice.

Mariborski Orel je imenoval, kakor smo že poročali, svojega ustanovnika in večletnega predsednika g. poverjenika dr. K. Verstovška za častnega člana. V nedeljo, dne 23. t. m., ob 10. uri popoldne, pa mu je slovesno podaril v dvorani Kat. delavskega društva okusno diplomu, dele g. prof. V. Cotiča. Pri slavnosti je govoril sedajni predsednik g. prof. dr. K. Cepuder. Diploma je izpostavljena v oknu tiskarne sv. Cirila na ogled. Tablica je sicer mala, a v vseh potezah živirno zamišljena ter akonizsko umetniške dovršena. Prijatelje umetnosti vabimo, da si ogledajo to dele malo natančneje.

Dva lepa večera v Mariboru. V soboto, dne 22. t. m. zvečer se je vršil v mariborskem Narodnem domu pozdravni večer na čast srbskemu in hrvatskemu vojaštvu. Slavilo se je pobratimstvo med tremi brati: Srbi, Hrvati in Slovenci, Godba je svirala, glasile so se slovenske, srbske in hrvatske pesmi, govorili so general Maister, Srb, Hrvat in več drugih. — Dne 24. marca zvečer pa se je vršil veličasten simfonični (umetniški) koncert mariborske vojaške godbe pod vodstvom kapelnika Ferdo Hercoga. Velika bela dvorana pri Götzu je bila popolnoma zasedena. Tudi nekaj Nemcev je prišlo iz radovednosti gledat našo prireditev.

Oddaja služb, trafik in ustanov za invalide ali svoje padlih. Komisija za preskrbo vračajočih se vojakov v Ljubljani opozarja, da je razpisanih več služb, trafik in ustanov za invalide in svoje padlih ali pogrešanih vojakov. Vsa tozadevna pojasnila se dobe pri Državni posredovalnici za dele v Ljubljani, oddelek za invalide.

Nova mladeniška zveza. V nedeljo, dne 23. t. m., smo ustanovili pri Sv. Lovrencu na Pohorju fantje svojo mladeniško zvezo kot odsek bralnega društva. Pristopilo je že nad 40 članov, število, ki je za tukajšnje razmere res nepričakovano lepe. Sestavljen je sledeči odbor: predsednik Fr. Hrstnik, podpredsednik Ivan Podlesnik v Lehanu, tajnik Jurček Peitler, blagajnik Franc Planišič, in knjižničar Štefan Pušnjak; odborniki: za trg Peter Jodl in Franc Brezočnik p. d. Jaušnik, za Recenjake Anton Kasjak, Franc Peitler in A. Schweiger, za Kumen Adolf Peitler in Franc Arl. za Rdeči breg Martin Brunčko in Franc Planišič. Prireditelj in vodja gledaliških predstav Anton Brezočnik. Pohorci smo počasni, pa »gvišni« in vstrajni. Le kerajša velja!

Nemci po divjaško slekli slov. vojaka in truplo vrgli v Muro. Dragonec Alojzij Berk je bil dne 3. februarja 1919 ob pol 7. uri zjutraj dvakrat zadet v glavo od nemških roparskih tolp in potem popolnoma slečen in vržen v Muro. Imel je na rokah v kožo tiska »A. B. D. R. št. 5. 15 l. 15 A.« Ako bo kdo našel truplo, naj ga pokopa in naznani na katerem pokopališču je truplo pokopano. Berk je padel v Schöpfungsdorfu pri Radgoni. Naznani se naj očetu Jakobu Berk. Brestovec št. 8. Rogaska Slatina, Štajersko.

Še hočejo gospodovati nad nami. Od Sv. Marjete nam pišejo: Našim Nemcem in nemčurjem še vedno rova po njihovih vladanja vajenih glavah, da še imajo oni vso moč nad nami. Zbirajo se v raznih prostorih in ob nenavadnih časih ter kujejo svoje maščevalne plane. Nobeno sredstvo jim ni pregrado, da bi s pomočjo teh ne poskušali krasti ugled našim narodnim možem, posebno županom, duhovnikom, učiteljem itd. Tako sem po oviniki zvedel, da pri Sv. Marjeti ob Pesnici taki ljudje snujejo kar cele komplete proti merodajnim in za ljudstvo delavnim možem. Sčuvajo prav posebno niže sloje k različnim pritožbam, posebno pa k takim, kjer bi se dalo morda priti na nepošteni polji do denarja. Znamo, da bi to vsakemu dišalo, zato pa se tudi lahko kateregakoli spravi na limance. Vprašamo: je-li to predšola za boljše vize? Strašni ljudje, ki vam nobeno sredstvo ne preseda! Ako tega vznemirjanja in sčuvanja ne bo skoro konec, bo potrebno, da oblast pogleda v to izdajalsko gnezdo. Drugič, če treba, več o tem.

Dovoljenje za potovanje v Nemške Avstrijo. Deželna vlada v Ljubljani razglasa: Za potovanje v ozemlje Nemške Avstrije ali preko njega je treba preskrbeti pri zastopstvu nemško-avstrijskega drž. urada za zunanje zadeve v Ljubljani, Valvazorjev trg 6, potrdilo (vizum) po naših predpisih pravilno izdane potne listine. Za to potrdilo zahtevajo 20 K. Potnike, ki se ne morejo izkazati s tako vidiranimi potnimi listinami, Nemci na obmejnih postajah ustavljajo in pošiljajo nazaj.

Potni promet. Mariborsko okrajno glavarstvo razglasa: Valed odredbe kr. ministristva za notranje zadeve z dne 3. marca t. l. veljajo odslej sledeče odredbe: Za potovanje v kraljestvu Srbov, Hrvatov in Slovencev potnih listov ni treba, pač pa morajo potniki imeti kakršnosbodi legitimacijo, s katero dokažejo svojo istovetnost. Take izkaznice izdaja podpisano glavarstvo strankam, ki prebivajo v okolišju tega glavarstva. Za potovanje v inozemstvo in iz inozemstva pa so potrebni potni listi, katere izdaje okr. glavarstvo, toda le z dovoljenjem kr. ministristva za notranje zadeve v Belgradu. Zasebna potovanja dovoljujejo se pa le v povsem izjemnih primerih. Prosilci morajo torej svoje prošnje (kolekovane z 2 K) opremiti z dokazi o ne

oobzirjivi potrebi za potovanje. Prošnje se naslovijo na kr. ministristvo za notranje zadeve v Belgradu, vložijo se pa pri okr. glavarstvu. Ako se z ministristvom dovoljenjem izda potni list, ki mora imeti v vsakem primeru sliko potnika, treba je še, da ga vidira vojno poveljstvo in zastopništva onih držav, v katere stranka želi potovati. Sedaj izstavljeni potni listi in prepustnice izgubijo s tem svojo veljavo.

Pomilostitev glede prisvojenega demobilizacijskega blaga. V rokah ljudstva se nahajajo še veliko količine demobilizacijskega blaga, ki so si ga prilastili ob času preobrata. Ponovno je že bilo razglasheno, da je ves ta material last države in da se ga mora priglasiti v obračun. Vse gospodarstvo z demobilizacijskim blagom je prevzela sedaj Gospodarska komisija za stvarno demobilizacijo v Ljubljani, katere je sklenila v svoji seji z dne 11. t. m., da se podeli vsem branilecem demobilizacijskega blaga spregled vseh posledic in kazenskega zasledovanja vsem onim, ki priglasijo najkasneje do dne 15. aprila množino in kakovost blaga, ki so si ga prilastili, na naslov imenovane komisije v Ljubljani, Sodna ulica 1, ali pa pristojnemu okrajnemu glavarstvu. Takim priglašencem se bode na njih prošnje prilastene blago po primerni ocenitvi in plačilu, eventualno tudi prepustilo v last. Po preteku navedenega roka se bo postopalo proti vsem imejtellem kateregakoli samolastno prisvojenega demobilizacijskega blaga kazensko radi prestopka proti državnemu imetju.

V državnih gozdnih drevesnicah na Ptuj in v Gor. Radgoni se že oddajajo gozdne sadike. Ker manjka sredstev za povijanje, ni mogoče pošiljati sadik z pošto ali železnico in mora vsak naročnik ali njegov pooblaščenec priti sam ponje v drevesnico. Priporočljivo bi bilo, če eden ali po potrebi več voznikov iste občine prevzame vse v občini naročene sadike.

Razdelitev graščinskih posestev in zemljišč tojcev se bo izvršila še le tedaj, ko bo narodno predstavništvo (državni zbor) v Beogradu izdelalo zakonski načrt in ga bo kralj Peter potrdil. Naši ljudje naj torej potrpijo. Ko bo stvar zrela, bomo poročali. — Na številna vprašanja o tej zadevi naj torej velja ta naš odgovor.

Kratka zgodovina Slovencev, Hrvatov in Srbov je izšla v samozaložbi pisatelja Matije Pirca, profesorja v Mariboru. Cena 1 K, po pošti K 1.20. Knjižica podaja na 94 straneh kratek in plastičen pregled zgodovine Jugoslovanov od najstarejših časov pa do današnjega dne, je tiskana na dobrem papirju in ima lično obliko. Ob ujedinenju SHS je vsakemu Slovencu potrebno, da pozna vsaj v glavnih potezah zgodovino treimenskega naroda; zato knjižico prav toplo priporočamo. Dobi se jo v vseh knjigarnah in pri samozaložniku. Pri naročbi posameznih iztisov naj se vpošlje denar pod naslovom Matija Pirc, profesor v Mariboru obenem z naročbo.

Knjigoveznico tukajšnjega knjigoveza Koračina je kupila Tiskarna sv. Cirila v Mariboru in je prevzame takoj v lastno obratovanje.

Novi denar se tiska. Iz Beograda nam poročajo, da bo prišel v enem mese v promet nov denar. Stari avstrijski bankovci se bodo zamenjali za dinarje. Za 300 K se bo dobilo 100 dinarjev.

Zahvala našim poročevalcem. Ko je nemško letalo metalo letake »Dragi narodnjaki«, o katerih govorimo v uvodniku, na slovenske kraje ob meji, so nam naši pridni dopisniki in poročevalke poslali takoj iz vseh krajev te letake. Vsem, ki so nas takoj obvestili o tej nemčurski slepariji, izreka uredništvo naših listov toplo zahvalo. Prosimo vedno tako brzih in točnih poročil. — I. H. Jugoslovanka z dušo in telom nam piše s Pohorja: Dne 23. t. m. je letalo metalo te strupene listke na našo krasno Pohorje. Nevedno ljudstvo je vznemirjeno, a z edni Slovenci nel. Zakaj se čuka Nemška Avs. za nas, če nič nimamo? Samo radi tega b. radi Nemci imeli naše lepe slovenske kraje, da bi nas izkrmali, še naprej rekvirirali živež in živino pri nas Slovincih, da bi nad nami še dalje gospodovali, mučili nas, nas merrili. Dovolj je bilo trpinčevaja pod Nemci! Dober in pravičen Bog tega ne bo več pripustil. Slovenci, Slovenke, korajša velja! — Zavedna mladenka T. P. iz središke župnije piše: Past nam nastavlja Nemci, a treznomisleči ne gremo v njo! Nemški zmaj nam ne bo pogoltnil naših obmejnih bratov v nenasitno nemško žrelo. Slovenci smo Slovenci čemo ostati! Naše rodovitne Ptujsko in Murako polje se jim sveti. Na naše Ljutomerske in Slovenske gorice bi Nemci radi pgrabili. Zatega,

